

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

**VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS**
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/19/1371

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Sergei Miller
Otsuse tegemise aeg ja koht	16.05.2019, Tallinn
Vaide esitamise aeg	08.04.2019 (registreeriti 08.04.2019)
Teabevaldaja	Eesti Teadushuvihariduse Liit (80396615) aadress: Nooruse 1, Tartu 50411 e-posti aadress: juhatus@teadushuvi.ee
Vaide esitaja	MTÜ Ökokratt (80182274) e-posti aadress: priit@okokratt.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 p 1, § 51 lg 1 p 2 koostoimes Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 75¹ lg 4 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 alusel:

- 1) teen vaideotsuse rahuldada vaie täielikult;
- 2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
  - vaadata uuesti 05.02.2019 teabenõue läbi ning vastata teabenõudele, kas väljastada vaide esitajale soovitud teave või keelduda teabenõude täitmisest, kui selleks on seadusest tulenev alus. Keeldumise korral põhjendada keeldumist;
- 3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 23.05.2019;
- 4) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab vaide esitaja 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkti 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile AvTS § 51 lõike 3 alusel **sunniraha 1500 eurot**.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

MTÜ Ökokratt (vaide esitaja) pöördus 08.04.2019 Andmekaitse Inspeksiooni (AKI) vaidega Eesti Teadushuvihariduse Liidu (Liit) tegevuse peale teabenõudele vastamisega seonduvalt. 18.04.2019 esitas inspeksioon Liidule järelepärimise vaideasjas tehioolude selgitamiseks. 14.05.2019 vastas Liit järelepärimisele.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt märgib vaide esitaja järgmist: *Pöördume Teie poole lähtudes avaliku teabe seaduse § 46.*

Käesolevaga palume järjekordselt algatada lähtudes avaliku teabe seaduse § 45 järelevalve menetlus Andmekaitse inspeksioonil Eesti Teadushuvihariduse Liit MTÜ (ETHL) teabenõude mitte täitmisega. Pöörame tähelepanu, et ETHL teabenõude vastus 03.04.2019 MTÜ Ökokratt on jätkuvalt täitamata (Lisa 1). Samas on Andmekaitseinspeksiooni teinud 25.03.2019 (ETHL) Vaideotsuse ja ettekirjutus- hoiatuse avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/19/659.

Esitasime teabenõude Eesti Teadushuvihariduse Liit MTÜ 05.02.2019 e- posti aadressidele: kristi@teadushuvi.ee, rica@teadushuvi.ee, millised on toodud ETHL kodulehel: <http://www.teadushuvi.ee/kontakt> .

ETHL täidab avalikke ülesandeid. Eesti Noorsootöö Keskus ja Eesti Teadushuvihariduse Liidu vahel on 9. aprillil 2018 sõlmitud riigieelarvelise toetuse kasutamise leping. Lepingu alusel eraldas Eesti Teadushuvihariduse Liidule 100 000 eurot loodus - ja täppisteaduse kvaliteedi arendamiseks.

Lepingu punkti 3.1.10 . kohaselt kohustub Eesti Teadushuvihariduse Liit võimaldama Eesti Noorsootöö Keskusel, Hariduskeskusel, Haridus - ja Teadusministeeriumil, Riigikontrollil Rahandusministeeriumil kontrollida toetuse saaja esitatud aruannete õigsust, kontrollida

toetuse saaja esitatud aruannete õigsust, saamise tingimuseks olevate asjaolude paikapidavust, tegevuste vastavust taotlustingimustele ja toe tingimuseks olevate asjaolude paikapidavust, kasutamise sihipärasust.

Kinnitame, et ei pöördu halduskohtu poole ise ega volitatud isiku kaudu kui järelevalve menetlus algatatakse.

Soovime teabevaldajalt informatsiooni, millise kohta oleme esitanud teabenõude e - postiga eelnevalt 05.02.2019.

Vastuse palume edastada digitaalselt e-postiga aadressile info@okokratt.ee

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses AKI järelepärimisele selgitab Liit järgmist: Advokaadibüroo Narlex esindab Eesti Teadushariduse Liitu (ETHL). Andmekaitse Inspeksioon on esitanud vaidemenetluses järelepärimise, mille osas palus vastata 10.05.2019. Olen püüdnud telefonis Teid kätte saada, kuna oleks vajalik eelnevalt asjaolud läbi arutada, kuid kahjuks ei õnnestunud kätte saada ning lõpuks selgus, et olete puhkusel kuni 13.05.2019. Seetõttu saadan hetkel kirjaga oma arusaama, kuid pean siiski ajalikuks Teiega arutamist.

Eraõiguslik isik on teabevaldajaks, s.t avaliku teade seaduse subjektiks vaid teabe osas, mis puudutab konkreetse lepinguga võetud avalike ülesannete täitmist. AvTS § 5 lg 1 p 3 ja lg 2. Sellest tulenevalt tuleb kõigepealt välja selgitada, kas info, mida küsitakse on avalik teave, s.t kas üldse rakendub avaliku teabe seadus.

Seega kui on olemas leping avaliku ülesande täitmiseks, peab teave, mida küsitakse, puudutama konkreetset selle avaliku ülesande täitmist. EHTL saatis varasemalt 28.02.2019 vastava järelepärimise AKI-le, kuid arusaamatult sellele ei ole haldusmenetluse normide kohaselt üldse vastatud.

Priit Adleri kirjast ei selgu, mis sisu osas (sh millise avaliku ülesande täitmisega seoses) ta teavet soovib. Seega puudub ka selgus, kas tegemist on üldse teabenõudega. Kui info ei ole avalike ülesandeid puudutav, ei ole eraõiguslik isik ka selles osas avaliku teabe seaduse subjekt. Ega sellisel juhul puudub alus ka haldusmenetluseks. Seega eraõiguslik isik ei ole automaatselt või üldiselt avaliku teabe seaduse subjektiks kogu isiku tegevust või toiminguid puudutavas osas.

Kogu EHTL kirjavahetus ei ole kindlasti avaliku teabe seaduse ese. Samuti kirjavahetus, mis on riigiasutustega, on vastavates dokumendiregistrites kättesaadav.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites ning nimetatud teabele juurdepääsu võib piirata üksnes seaduses sätestatud korras.¹

Vastavalt AvTS § 5 lõikele 2 laienevad eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist.

---

¹ Vt AvTS § 3

Sama paragrahvi lg 3 p 2 kohaselt võrdsustatakse teabevaldajaga füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või äriühing- teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist.

Ehk siis eeltoodust tulenevalt on eraõiguslikud juriidilised isikud teabevaldajaks kahel juhul, kui nad täidavad avalikke ülesandeid või on saanud riigilt (riigiasutuselt) või kohalikult omavalitsuselt rahalisi vahendeid kas toetusena või avalike ülesannete täitmiseks teabe osas, mis puudub eelarveliste vahendite kasutamist.

Liit on avalikes huvides tegutsev mittetulundusühing.² See ei tee siiski Liitu veel täies ulatuses teabevaldajaks. Vaideasja materjalidest nähtub, et aastal 2018 sai Liit riigieelarvelise toetuse loodus- ja täppisteaduste arendamiseks summas 100 000 eurot. Eeltoodust tulenevalt on Eesti Teadushuvihariduse Liit teabevaldajaks teabe osas, mis puudutab eelarvest saadud vahendite kasutamist. Juhul kui Eesti Noorsootöö Keskus kui riigiasutus on lepinguga pannud Eesti Teadushuvihariduse Liidule ka muid kohustusi, mille eest lõpptulemusena vastutab Eesti Noorsootöö Keskus, siis on Liit teabevaldajaks ka teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Kuna Liit on teabevaldajaks vähemalt eelarvest saadud vahendite kasutamise osas, siis laieneb Liidule kohustus ka teabenõuetele nõuetekohaselt vastata.

AvTS § 9 kohustab teabevaldajat võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras. Sealjuures on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus. Vastavalt AvTS § 3 lõikele 2 võib avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.

Vastuses järelepärimisele Liidu esindaja märgib, et *Priit Adleri kirjast ei selgu, mis sisu osas (sh millise avaliku ülesande täitmisega seoses) ta teavet soovib. Seega puudub ka selgus, kas tegemist on üldse teabenõudega.* Siinjuures juhib inspeksioon Liidu tähelepanu asjaolule, et juhul, kui teabenõuet ei ole võimalik teabenõudja esitatud andmete puudulikkuse tõttu täita, siis teavitab teabevaldaja sellest teabenõudjat viie tööpäeva jooksul teabenõude täpsustamiseks.³ Tuleb märkida, et eelpool mainitud AvTS-i nõuet ei ole Liit täitnud.

Samas nähtub Haridus- ja Teadusministeeriumi 02.01.2019 kirjast nr 8-5/19/4 Eesti Teadushuvihariduse Liidule „Lepingulistest kohustustest teavitamine“ et ministeerium on ETHL-le selgitanud järgmist: „... kuna riigieelarvelise toetuse eraldamisel lepatakse kokku muuhulgas avalike ülesannete täitmisel, milleks huviringid.ee pidamist avalikes huvides võib pidada, laienevad toetuse saajale ka üldised avalike ülesannete täitmisega seotud kohustused ja piirangud“. Eeltoodust tulenevalt saab järeldada, et ministeerium on pidanud huviringid.ee pidamist avalikuks ülesandeks. Seega saab asuda seisukohale, et ka kirjavahetus, mis on seotud huviringid.ee pidamisega on avalikuks teabeks avaliku teabe seaduse mõistes.

HMS § 38 lg 3 kohaselt on menetlusosaline kohustatud haldusorganile esitama ja teatavaks tegema talle teada olevad menetluses tähtsust omavad asjaolud ja tõendid. Selle kohustuse täitmata jätmisel võib haldusorgan soodustava haldusakti andmisel jätta taotluse läbi vaatamata. Siinjuures märgib inspeksioon, et Liit, olles menetlusosaline, ei esitanud vaidemenetluses haldusorganile (AKI-le) küsitud teavet, mis on oluline antud vaideasja lahendamiseks.⁴

Vaideasja materjalidest nähtub, et Liit vastas 03.04.2019 vaide esitaja 05.02.2019 esitatud teabenõudele keeldudes viimase täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 2 alusel ning selgitas, et küsitud

---

² Liidu põhikiri p 1.1

³ AvTS § 18 lg 2

⁴ Vt AKI järelepärimine vaidemenetluses 18.04.2019 nr 2.1.-3/19/1371

kirjavahetus ei puuduta avalike ülesannete täitmist või eelarveliste vahendite kasutamist. Samas Liit ei esitanud haldusorganile eelmainitud kirjavahetust hindamiseks, rikkudes sellega HMS-i nõuet. Seega pole inspeksioonil võimalik ka hinnata, kas vaide esitaja soovitud kirjavahetus puudub avalike ülesannete täitmist, mistõttu tuleb seda täiendavalt teha ETHL-l.

Inspeksioon selgitab, et vastavalt AvTS § 23 lõikele 3 teeb teabevaldaja teabenõude täitmisest keeldumise koos põhjendusega teabenõudjale teatavaks viie tööpäeva jooksul.

Tuginedes eeltoodule ja vaidemenetluses kogutud materjalidele kogumis leiab inspeksioon, et Liit, olles osaliselt teabevaldaja, rikkus AvTS-i nõuet sellega, et ei ole piisavalt selgelt põhjendanud teabenõude täitmisest keeldumist ehk üldsõnalist vastust (*ei puuduta avalike ülesannete täitmist või eelarveliste vahendite kasutamist*) ei saa lugeda nõuetekohaselt põhjendatuks, kuna sellest pole arusaadav, kas kirjavahetus puudutab avalike ülesannete täitmist. Juhul, kui ETHL-l pole arusaadav, milliseid avalikke ülesandeid ta täidab, tuleks selles osas konsulteerida Eesti Noorsootöö Keskusega, kellega ETHL-l on leping riigieelarvelise toetuse kasutamiseks. Seega teeb inspeksioon Liidule ettekirjutuse vaadata uuesti läbi ja vastata vaide esitaja 05.02.2019 esitatud teabenõudele AvTS-is ettenähtud korras ja ulatuses.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sergei Miller
vaneminspektor
peadirektori volitusel